

V zadevi **Krajnc v. Slovenija**

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. **Hedigan**, *Predsednik*

gospod B.M. **Zupančič**,

gospod L. **Caflich**,

gospod C. **Bîrsan**,

gospod E. **Myjer**,

gospod **David Thór Björgvinsson**,

gospa I. **Ziemele**, *sodniki*,

in gospod V. **Berger**, *sodni tajnik*,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 8. junija 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 75616/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 3. julija 2000 vložil slovenski državljani gospod Rudi Krajnc (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnik je bil rojen leta 1952 in živi v Celju.

1. Prvi postopek

2. Pritožnik se je 5. septembra 1991 poškodoval v nesreči pri delu. PUV, pritožnikov delodajalec je imel zanj sklenjeno zavarovanje pri ZT.

3. Dne 30. aprila 1992 je pritožnik proti PUV vložil tožbo pri Sodišču združenega dela v Celju in zahteval odškodnino v višini 980.000 SIT (približno 4.000 EUR) za utrpele poškodbe.

Dne 9. marca 1993 je sodišče delno ugodilo zahtevku pritožnika.

1. Pritožnik se je pritožil na Sodišče združenega dela Republike Slovenije.

Sodba, ki je ugodila zahtevku pritožnika in vrnila zadevo sodišču prve stopnje v ponovno presojo, je bila pritožniku vročena 8. decembra 1993.

1. Dne 12. in 30. septembra 1994 je pritožnik pri Delovnem sodišču v Celju, (preimenovanem sodišču prve stopnje) vložil pripravljala spisa in/ali predloge dokazov.

Noben od dveh narokov za obravnavo 15. septembra in 19. oktobra 1994 ni bil preložen na željo pritožnika.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo v pisni obliki. Sodba, ki je delno ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 16. decembra 1994.

1. Dne 27. decembra 1994 se je pritožnik pritožil na Višje delovno in socialno sodišče.

Dne 16. maja 1997 je sodišče delno ugodilo zahtevku pritožnika.

Odločba je bila pritožniku vročena 1. septembra 1997.

1. Dne 29. septembra 1997 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče. PUV je tudi vložil revizijo.

Dne 29. septembra 1997 je pritožnik zahteval tudi oprostitev plačila sodnih stroškov.

Dne 22. oktobra 1997 je sodišče prve stopnje zavrnilo zahtevek pritožnika za oprostitev plačila sodnih stroškov.

Dne 28. oktobra 1997 se je pritožnik pritožil.

Dne 17. septembra 1999 je Višje delovno in socialno sodišče zavrnilo pritožbo pritožnika in zahtevalo da pritožnik plača sodne stroške.

Dne 28. septembra 1999 je bila zadeva prenešena na Vrhovno sodišče, da odloči o pritožnikovem zahtevku za revizijo.

Dne 7. decembra 1999 je Vrhovno sodišče zavrnilo revizijo pritožnika in delno ugodilo reviziji PUV.

Odločba je bila pritožniku vročena 4. januarja 2000.

1. *Drugi postopek*

1. Dne 13. avgusta 1992 se je pritožnik poškodoval v nesreči pri delu. PUV, pritožnikov delodajalec je imel zanj sklenjeno zavarovanje pri ZT.

2. Dne 12. decembra 1994 je pritožnik proti ZT in PUV vložil tožbo pri Temeljnem sodišču v Celju, Enota v Celju, in zahteval odškodnino v višini 10.016.472 SIT (približno 41.800 EUR) za utrpele poškodbe.

Dne 1. januarja 1995 je zaradi preoblikovanja slovenskega sodstva pristojnost za presojanje o zadevi pridobilo Okrožno sodišče v Celju.

Med 9. marcem 1995 in 18. septembrom 2001 je pritožnik vložil petnajst prošenj za določitev naroka za obravnavo.

Med 16. oktobrom 1995 in 18. septembrom 2001 je pritožnik vložil petnajst pripravljalnih spisov in/ali predlogov dokazov.

Od sedmih narokov za obravnav med 25. oktobrom 1995 in 3. oktobrom 2001 ni bil noben preložen na željo pritožnika.

Dne 25. septembra 1997 je bil sodnik, ki je odločal o zadevi, imenovan za sodnika na Višjem sodišču v Celju, zadeva pa je bila predodeljena novemu sodniku.

Med postopkom je sodišče določilo tri izvedence medicinske stroke.

Sodba, ki je delno ugodila zahtevku pritožnika, je bila pritožniku vročena 26. novembra 2001.

1. Dne 28. novembra 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. ZT in PUV sta se tudi pritožila.

Dne 29. maja 2003 je sodišče delno ugodilo zahtevku pritožnika in zavrnilo zahtevka ZT in PUV.

Odločba sodišča je bila pritožniku vročena 1. septembra 2003.

1. Dne 12. septembra 2003 je pritožnik vložil revizijo na Vrhovno sodišče in zahteval, da sodišče druge stopnje popravi sodbo. ZT in PUV sta se tudi pritožila.

Dne 29. oktobra 2003 je sodišče druge stopnje popravilo svojo sodbo.

Dne 14. julija 2005 je sodišče zavrnilo zahtevek pritožnika in delno ugodilo zahtevkoma ZT in PUV, ter spremenilo sodbo sodišča prve stopnje.

Sodba je bila pritožniku vročena 21. oktobra 2005.

1. Tretji postopek

1. Dne 7. junija 2000 je ZT proti pritožniku vložila tožbo pri Okrajnem sodišču v Celju in zahtevala vračilo preveč plačane odškodnine v višini 281.234 SIT (približno 1.170 EUR). ZT je omenjeno odškodnino plačal pritožniku po sodbi Višjega delovnega in socialnega sodišča v prvem postopku. Odškodnino je znižalo Vrhovno sodišče 7. decembra 1999.

Med 4. julijem 2000 in 19. novembrom 2002 je pritožnik vložil tri pripravljalne spise in/ali predloge dokazov.

Noben od dveh narokov za obravnavo ni bil prestavljen na željo pritožnika.

Sodba, ki je ugodila zahtevku ZT je bila pritožniku vročena 24. januarja 2003.

1. Dne 29. januarja 2003 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v celju.

Dne 5. maja 2004 je sodišče delno ugodilo zahtevku pritožnika in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v ponovno presojo.

Odločba je bila pritožniku vročena 18. junija 2004.

1. Dne 21. junija 2004 je pritožnik vložil pripravljalne spise.

Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČIL. LENA KONVENCIJE

1. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

2. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger v. Slovenija* (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

7. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

8. Obdobje, ki ga je potrebno upoštevati v prvem postopku se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko je v Sloveniji začela veljati Konvencija, in se je končalo 4. januarja 2000, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot pet let in šest mesecev na treh stopnjah sojenja.

Obdobje, ki ga je potrebno upoštevati v drugem postopku se je začelo 12. decembra 1994, na dan, ko je pritožnik vložil tožbo pri Temeljnem sodišču v Celju, Enota Celje, in se je končalo 21. oktobra 2005, na dan, ko je bila pritožniku vročena odločba Vrhovnega sodišča. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot deset let in deset mesecev na treh stopnjah sojenja.

Obdobje, ki ga je potrebno upoštevati v tretjem postopku se je začelo 7. junija 2000, na dan, ko je ZT vložila tožbo pri Okrajnem sodišču v Celju, in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je torej trajalo več kot pet let in deset mesecev na treh stopnjah sojenja.

1. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

2. Vlada je dopustila možnost, da je bilo popolno okrevanje pritožnika po nesreči in plačilo odškodnine za utrpele poškodbe pomembno za dobro pritožnika. Ne glede na to, je Vlada zatrjevala, da je ravnanje pritožnika v prvem postopku, kjer se je pritožil na sodbo sodišča

prve stopnje, ki ga ni oprostila plačila sodnih storškov, in v drugem postopku, kjer je vložil številne pripravljalne spise in prošnje za določitev različnih izvedencev medicinske stroke, brez dvoma prispevalo k dolžini obeh postopkov.

Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje drugega postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku. Ne glede na to, trajanje prvega in tretjega postopka ni bilo predolgo.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena v drugem postopku, medtem ko v prvem in tretjem postopku ni prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena.

1. 2. 13. Člen

1. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatiranje kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudła v. Poljska* [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

2. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

III. UPORABA 41. ČIV. LENA KONVENCIJE

3. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

4. Pritožnik je zahteval 20.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

5. Vlada je zahtevku oporekala.

6. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 6.400 EUR (eurov).

B. Stroški

1. Pritožnik je zahteval tudi približno 1.810 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

2. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

3. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja,

da so pritožnikov odvjetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

4. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba dopustna;

2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č3. lena Konvencije v drugem postopku;

4. *razsoja*, da ni prišlo do kršitve prvega odstavka 6. č5. lena Konvencije v prvem in tretjem postopku;

6. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. č7. lena Konvencije;

8. *razsoja*,

- (a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravomoč(b) na v skladu z drugim odstavkom 44. č(c) lena Konvencije, plač(d) ati pritožniku 6.400 EUR (šest tisoč(e) štiristo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč(f) eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;
- (g) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plač(h) ila, na navedene zneske obrač(i) unajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne toč(j) ke;

9. *zavrne* v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravič10. nem zadošč11. enju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 29. junija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger		John Hedigan
Sodni tajnik		Predsednik